

INFORMACJA PRASOWA 11-01-2017

W niedzielę i poniedziałek normy zanieczyszczeń powietrza były przekroczone wielokrotnie. Tak fatalny stan powietrza nie jest wyjątkiem. Przez cały okres grzewczy wrocławianie trują się smogiem - rocznie z tego powodu umiera we Wrocławiu co najmniej 500 osób. Nadszedł czas, by przyspieszyć rozwiązywanie tego problemu, dlatego wrocławscy społecznicy zwrócili się do władz miasta z apelem, w którym proponują pakiet szybkich działań antysmogowych.

Władze miasta zapewniają, że starają się walczyć ze smogiem, ale na horyzoncie nie widać dnia, w którym powietrze stanie się czyste. Jak przekonuje Radosław Gawlik z Dolnośląskiego Alarmu Smogowego: – *Wciąż mamy do wykonania ogromną pracę. Kilkadziesiąt tysięcy pieców we Wrocławiu czeka na wymianę. Przy obecnych nakładach i tempie zajmie to 50 lat! W tegorocznym budżecie na wymianę pieców zaplanowano zaledwie 11 mln zł. To stanowczo za mało.*

Gdy kolejne miasta wprowadzają bardziej śmiałe zmiany, we Wrocławiu ich brakuje. Aktywiści doceniają jednak nawet małe postępy: – *W poniedziałek, po raz pierwszy w historii, urzędnicy zaapelowali przez media społecznościowe, by mieszkańcy ograniczyli przebywanie na powietrzu do minimum.* – mówi Aleksander Obłąk z Akcji Miasto. Społecznicy wnioskuje o lepszą informację o jakości powietrza: – *Zwiększenie świadomości społecznej jest niezbędne, by skutecznie walczyć z problemem smogu.* – dodaje Obłąk. We wniosku znalazły się m.in. zapisy o zakazie wyprowadzania w przedszkolach dzieci na dwór przy wysokich stężeniach, wniosek o informacjach smogowych na tablicach ITS oraz postulat by poziomy stężenia zanieczyszczeń były podawane wraz z prognozą pogody.

Jednym z postulatów jest też sprawniejsza komunikacja zbiorowa, gdy prognozowane stężenie PM10 przekroczy 80 µg/m³. W takie dni w Paryżu ogłaszany jest alarm smogowy.

Jak podkreślają wnioskodawcy, realizacja ich postulatów nie rozwiąże ostatecznie problemu smogu: – *Mamy do czynienia z ogromnym problemem. Wykonaliśmy pierwszy krok - zaczęliśmy o tym głośno mówić. Nasze postulaty skupiają się na teraźniejszości, wszystkie można wprowadzić już jutro. Tego właśnie oczekujemy od prezydenta Dutkiewicza, szczególnie w kontekście ubiegania się o tytuł Zielonej Stolicy Europy. Czekamy też, aż miasto przedstawi odważny, kompleksowy plan walki ze smogiem, by rozwiązać ten problem w 5 lat, a nie w 50.* – podsumowuje Gawlik.

Walka ze smogiem to obowiązek samorządów!

8 i 9 stycznia przez cały dzień normy zanieczyszczeń powietrza były przekroczone pięciokrotnie. Tak fatalny stan powietrza nie jest wyjątkiem. Przez cały okres grzewczy wrocławianie trują się smogiem - rocznie z tego powodu umiera we Wrocławiu co najmniej 500 osób. Nadszedł czas, by zacząć radykalnie rozwiązywać ten problem. Jako grupa społeczna zrzeszająca Dolnośląski Alarm Smogowy, Akcję Miasto, Towarzystwo Upiększania Miasta Wrocławia oraz przedstawiciele Partii Zieloni, czujemy się w obowiązku zabrać głos. Przedstawiamy naszą listę postulatów do zrealizowania od zaraz, skierowaną do władz Wrocławia.

Ponieważ działania antysmogowe leżące w gestii władz centralnych, od lat nie są realizowane, uważamy, że idąc śladem Krakowa, należy obniżyć poziom alarmowania społeczeństwa na terenie Wrocławia. To w kompetencjach samorządów znajduje się zapewnienie jak najszerzego dostępu do informacji o jakości powietrza, a także wachlarz możliwych innych działań: kontrolnych, prewencyjnych i edukacyjnych.

Na podstawie Kodeksu postępowania administracyjnego wnioskujemy o:

1. **Większy budżet na wymianę pieców**. Tegoroczny budżet na wymianę pieców to zaledwie 11 mln zł. Przy obecnym tempie zajmie to ok. 50 lat. Wraz ze wzrostem świadomości należy zakładać, że liczba mieszkańców, wnioskujących o dopłatę do wymiany pieca wzrośnie. Z uwagi na likwidację programu KAWKA, miasto musi zaproponować **nowe, atrakcyjne instrumenty finansowe na wymianę pieców** - tak, aby osiągnąć wskaźniki narzucone w Programie Ochrony Powietrza dla Aglomeracji Wrocławskiej.

2. **Lepszą informację o jakości powietrza**. Wrocławianie potrzebują regularnego i rzetelnego informowania o problemie. Wnioskujemy o lepszą współpracę władz z mediami oraz zachęcanie ich do tworzenia stałych rubryk, czy dodatków do programów.

Media lokalne powinny regularnie informować o jakości powietrza, również w dni kiedy jest ona dobra - dzięki temu będziemy mieli pewność, że informacja zostanie podana także wtedy, kiedy normy są przekroczone. Informacja o aktualnym i prognozowanym zanieczyszczeniu powietrza powinna stać się **integralną częścią prognozy pogody**, podawanej w głównych wydaniach serwisów informacyjnych (tak działa to już na Śląsku i w Małopolsce).

Wnioskujemy również o przekazywanie informacji za pomocą:

- **profilu urzędów w mediach społecznościowych**,
- **tablic informacyjnych** rozlokowanych w różnych punktach (na przystankach, w tramwajach i autobusach), w tym **tablic ITS**,

- **darmowych aplikacji internetowych,**
- systemu powiadomień SMS-ami rozsyłanymi poprzez **Regionalny System Ostrzegania** (zwłaszcza do placówek służby zdrowia, czy do placówek edukacyjnych). Konieczne jest podwyższenie statusu informacji o wysokim zanieczyszczeniu powietrza,
- w sytuacjach krytycznych przy pomocy niestandardowych sposobów informowania, np. komunikaty głosowe z megafonów, czy w radiu.

3. **Większą ochronę najmłodszych wrocławian.** Obowiązujące progi alarmowania społeczeństwa są bardzo wysokie (300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dla pyłu PM10), dlatego samorząd powinien:

a/ w szkołach i przedszkolach wprowadzić **obowiązek kontrolowania bieżącej i prognozowanej jakości powietrza.** W razie podwyższonych stężeń, tj. przy zanieczyszczeniu powietrza przekraczającym **50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ stężenia PM10 lub 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ stężenia PM2,5, zabronić wychodzenia z dziećmi/uczniami na zewnątrz, czy też odwołać zajęcia;**

b/ **wysyłać z urzędu informacje** – zwłaszcza do podległych placówek, szkół, przedszkoli, klubów sportowych trenujących na otwartym powietrzu, domów opieki nad seniorami i szpitali **przy prognozowanym zanieczyszczeniu przekraczającym normę dobową PM10, tj. 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.**

Informacja ta powinna zawierać **zalecane kroki postępowania** w celu ochrony zdrowia, szczególnie osób najbardziej narażonych na działanie trującego powietrza (np. unikać przebywania na zewnątrz, nie wietrzyć mieszkań, czy nie uprawiać sportu na zewnątrz).

4. **Więcej patroli i bardziej skuteczna Straż Miejska.** Wrocław potrzebuje więcej strażników miejskich, oddelegowanych do kontrolowania pod kątem spalania odpadów oraz emisji spalin. W tym celu trzeba:

a/ radykalnie polepszyć dostępność kanałów interwencyjnych dla obywateli:

- **wydłużyć czas pracy patroli i dyspozytorów do godz. 22:00, również w weekendy** oraz **skrócić czas oczekiwania do max. 15 sek. na połączenie z numerem 986;**
- wprowadzić kanały interwencji poprzez **Facebooka i Twittera,**

b/ **skrócić czas oczekiwania na patrol – max. 30 min. poza szczytem,**

c/ wprowadzić jako standard **pobór próbek popiołów do analizy chemicznej pod kątem spalania śmieci,** a także możliwość **analizy próbek odpadów węglowych** - w związku z szeregiem skarg obywateli, a także sygnałów, że część sprzedawanego węgla stanowi połączenie różnych niedozwolonych substancji;

d/ **radykalnie zwiększyć kontrole emisji spalin – zwłaszcza pojazdów z silnikiem Diesla, w których nagminnie wycina się filtry cząstek stałych (DPF).** W tym celu należy nakazać bezwzględnie kontrolę i egzekucję na stacjach rejestracji pojazdów, ustanowić regularne punkty kontrolne na głównych arteriach miasta, na dworcu autobusowym, czy na trasach wlotowych do miasta;

e/ **zintensyfikować regularne kontrole warsztatów samochodowych i składów surowców wtórnych**, gdzie bardzo często dochodzi do palenia śmieciami, w tym szczególnie niebezpiecznymi, jakimi są opony czy olej przepracowany.

5. **Lepsza komunikacja zbiorowa**. Do czasu umożliwienia wprowadzania stref ograniczonej emisji, w sytuacjach prognozowanego średniodobowego stężenia **PM10 pow. 80 µg/m³** (przy którym w Paryżu ogłasza się alarm smogowy) **należy wprowadzić bezwzględny priorytet dla przejazdu pojazdów komunikacji zbiorowej**: uruchamiać tymczasowe buspasy, dodatkowe składy oraz maksymalny priorytet w programach sygnalizacji świetlnej.

6. **Uchwała Antysmogowa dla miasta**. Gmina Wrocław powinna włączyć się w przygotowanie prawnych podstaw poważnego programu poprawy jakości powietrza, który znajdzie oparcie w przepisach miejscowych (na wzór Krakowa). Należy to zrobić w porozumieniu z Marszałkiem Województwa Dolnośląskiego, który w zeszłym roku obiecał **rychle opracowanie tzw. Uchwały Antysmogowej**. Prawo to jest obecnie jedynym skutecznym orężem w walce ze smogiem. Gmina Wrocław powinna się domagać jak najszybszego przyjęcia Uchwały.

7. **Gmina Wrocław winna niezwłocznie opublikować raport prof. Zwoździaka** pt. *Ograniczenia niskiej emisji z indywidualnego ogrzewania węglowego na terenie Wrocławia w latach 2016-2020*, w którym wskazano kierunki działań zmierzające do oczyszczenia miasta ze smogu. Należy rozważyć poważnie sugestie z tego raportu zmierzające do wprowadzenia zakazu stosowania paliw stałych w całym Wrocławiu, lub jego najbardziej zanieczyszczonych dzielnicach. Ekspertyza ta winna być podstawą programu poprawy jakości powietrza Wrocławia. Powinien się w nim znaleźć **harmonogram działań krótkoterminowych na najbliższe 3 lata oraz średnioterminowych na 10 lat**.

W imieniu grupy

Radosław Gawlik
Jakub Nowotarski
Małgorzata Tracz